

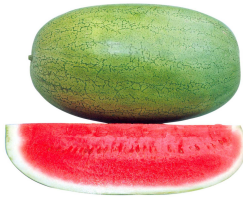

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل

برنامه پنج‌ساله الگوی کشت محصولات زراعی و باغی شهرستان پارس‌آباد

تدوین

دکتر داود حسن‌پناه
مهندس علیرضا خواجوی
دکتر حسین کربلانی خیابوی
مهندس علی‌اکبر حسینیان
مهندس حسن روحی
مهندس مقصود ضیاچهره

نشریه فنی، شماره ۶۰، سال ۱۳۹۴

بسم الله الرحمن الرحيم

نشریه فنی

برنامه پنج ساله الگوی کشت محصولات زراعی و باغی شهرستان پارس آباد

رئیس کمیته تدوین الگوی کشت استان اردبیل: مهندس عدیل سروی

اعضای کمیته تدوین الگوی کشت استان اردبیل

- ۱- مهندس میرجمال الدین پوربینمبر
- ۲- مهندس علیرضا خواجوی
- ۳- دکتر حسین کر بلائی خیوی
- ۴- دکتر اکبر ابرغانی
- ۵- دکتر داود حسن پناه
- ۶- مهندس غلامرضا امین زاده
- ۷- مهندس حسن روحی
- ۸- مهندس غفور آقائی
- ۹- مهندس محمد ابراهیمی
- ۱۰- مهندس معرفت قاسمی
- ۱۱- مهندس مقصود ضیاچهره
- ۱۲- مهندس عادل پورمحبت

اعضای تدوین الگوی کشت شهرستان پارس آباد

- ۱- مهندس علی اکبر حسینیان
- ۲- مهندس حسن نظیفی
- ۳- مهندس حسین فخیمی
- ۴- مهندس عادل محمدی
- ۵- مهندس رضا حسینیان
- ۶- مهندس علی احمدزاده
- ۷- مهندس مهتاب جلیلی
- ۸- مهندس شهروز آقایی
- ۹- مهندس شمس الدین عباس زاده

تدوین

دکتر داود حسن پناه: بخش تحقیقات زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل (مغان)، سازمان

تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اردبیل، ایران

مهندس علیرضا خواجوی: کارشناس ارشد اصلاح نباتات سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل

دکتر حسین کر بلائی خیوی: بخش تحقیقات گیاهپزشکی، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل (مغان)، سازمان

تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اردبیل، ایران

مهندس علی اکبر حسینیان: مدیر جهاد کشاورزی شهرستان پارس آباد

مهندس حسن روحی: کارشناس زراعت سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل

مهندس مقصود ضیاچهره: کارشناس زراعت سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل

نشریه فنی، شماره ۶۰، سال ۱۳۹۴

این نشریه در تاریخ ۱۳۹۴/۶/۳ با شماره ۴۷۶۱۹ در مرکز اطلاعات

و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل

عنوان نشریه: برنامه پنج‌ساله الگوی کشت محصولات زراعی و باغی شهرستان پارس‌آباد
تدوین: دکتر داود حسن‌پناه، مهندس علیرضا خواجوی، دکتر حسین کربلائی خیای، مهندس علی‌اکبر حسینیان، مهندس مهندس حسن روحی، مهندس مقصود ضیاچهره
رئیس کمیته تدوین الگوی کشت استان اردبیل: مهندس عدیل سروی
اعضای کمیته تدوین الگوی کشت استان اردبیل: مهندس میرجمال‌الدین پوریغمبر، مهندس علیرضا خواجوی، دکتر حسین کربلائی خیای، دکتر اکبر ابرغانی، دکتر داود حسن‌پناه، مهندس غلامرضا امین‌زاده، مهندس حسن روحی، مهندس غفور آقایی، مهندس محمد ابراهیمی، مهندس معرفت قاسمی، مهندس مقصود ضیاچهره، مهندس عادل پورمحبت
اعضای تدوین الگوی کشت شهرستان پارس‌آباد: مهندس علی‌اکبر حسینیان، مهندس حسن نظیفی، مهندس حسین فخریمی، مهندس عادل محمدی، مهندس رضا حسینیان، مهندس علی احمدزاده، مهندس مهتاب جلیلی، مهندس شهروز آقایی، مهندس شمس‌الدین عباس‌زاده
ویرایش علمی: مهندس غلامرضا امین‌زاده
ویرایش فنی: مهندس علیرضا خواجوی، مهندس مقصود ضیاچهره
ناشر: سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل - مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی
شمارگان: ۵۰۰ جلد
نوبت و سال انتشار: اول / ۱۳۹۴
شماره نشریه فنی: ۶۰
قیمت: رایگان (مخصوص مدیران اجرایی، محققان، کارشناسان و مروجان)

نشانی: اردبیل - مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل،

تلفن: ۳۳۷۵۱۵۷۹ (۰۴۵)

اردبیل - شهرک اداری بعثت، سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل،

مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی، تلفن: ۳۳۷۴۳۵۰۰ (۰۴۵)

مخاطبان نشریه:

مدیران اجرایی، محققان، کارشناسان و مروجان محصولات زراعی و باغی
شهرستان پارس آباد

اهداف آموزشی:

شما خوانندگان گرامی در این نشریه فنی با:

- قابلیت‌های کشاورزی (زراعی و باغی) شهرستان پارس آباد
- برنامه الگوی کشت پنج‌ساله محصولات زراعی و باغی شهرستان پارس آباد آشنا خواهید شد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۶	پیشگفتار
۷	موقعیت جغرافیایی شهرستان پارس آباد
۷	قابلیت‌های کشاورزی (زراعی و باغی) شهرستان پارس آباد
۹	جدول ۱- برنامه الگوی کشت محصولات زراعی شهرستان پارس آباد در سال اول (۱۳۹۵)
۱۰	جدول ۲- برنامه الگوی کشت محصولات زراعی شهرستان پارس آباد در سال دوم (۱۳۹۶)
۱۱	جدول ۳- برنامه الگوی کشت محصولات زراعی شهرستان پارس آباد در سال سوم (۱۳۹۷)
۱۲	جدول ۴- برنامه الگوی کشت محصولات زراعی شهرستان پارس آباد در سال چهارم (۱۳۹۸)
۱۳	جدول ۵- برنامه الگوی کشت محصولات زراعی شهرستان پارس آباد در سال پنجم (۱۳۹۹)
۱۴	جدول ۶- برنامه الگوی کشت محصولات باغی شهرستان پارس آباد در سال اول (۱۳۹۵)
۱۵	جدول ۷- برنامه الگوی کشت محصولات باغی شهرستان پارس آباد در سال دوم (۱۳۹۶)
۱۶	جدول ۸- برنامه الگوی کشت محصولات باغی شهرستان پارس آباد در سال سوم (۱۳۹۷)
۱۷	جدول ۹- برنامه الگوی کشت محصولات باغی شهرستان پارس آباد در سال چهارم (۱۳۹۸)
۱۸	جدول ۱۰- برنامه الگوی کشت محصولات باغی شهرستان پارس آباد در سال پنجم (۱۳۹۹)
۱۹	جدول ۱۱- برنامه پنج‌ساله الگوی کشت محصولات زراعی و باغی شهرستان پارس آباد در بخش آموزش و ترویج
۲۰	جدول ۱۲- برگزاری نمایشگاه‌های سالانه با هدف انتقال دانش و فناوری به بهره‌برداران و کارشناسان
۲۰	جدول ۱۳- توسعه روش‌های نوین آبیاری در شهرستان پارس آباد
۲۱	دستاوردهای اجرای الگوی کشت شهرستان پارس آباد
۲۳	پیشنهادات
۲۵	منابع مورد استفاده

پیشگفتار

با توجه به اهمیت برنامه‌ریزی الگوی کشت محصولات زراعی و باغی برای شهرستان پارس‌آباد و تاکید جناب آقای مهندس عدیل سروی ریاست محترم سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل در این خصوص، از پانزدهم تیر ماه سال ۱۳۹۴، کمیته‌ای با مشارکت کارشناسان خبره‌ی واحدهای فنی و اجرایی، آموزش، ترویج و تحقیقات با مسئولیت مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی سازمان و به منظور تهیه و تدوین برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی الگوی کشت محصولات زراعی و باغی شهرستان پارس‌آباد تشکیل و طی جلسات متعدد علمی، فنی و تخصصی، پتانسیل‌ها و قابلیت‌های عرصه‌های کشاورزی شهرستان پارس‌آباد مورد بحث و بررسی‌های کارشناسی قرار گرفت که نتیجه آن، تهیه و تدوین برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی الگوی کشت محصولات زراعی و باغی شهرستان پارس‌آباد به صورت مجموعه‌ی حاضر می‌باشد. اهم شاخص‌های مورد نظر، با تأکید بر اجرای فازهای مطالعاتی و اجرایی در بازه‌ی زمانی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت به شرح زیر می‌باشد:

- حفظ منابع تولید (آب و خاک) و استفاده‌ی بهینه از آن.
- تغییرات اقلیمی و به تناسب آن تأثیر رفتار عوامل خسارت‌زا بر منابع تولید و تاثیرپذیری تولید از آنها.
- پتانسیل و قابلیت‌های کشاورزی شهرستان پارس‌آباد.
- نظام بهره‌برداری و نیروی انسانی.
- پایداری در تولید.
- مباحث تجاری و بازرگانی تولید.
- لزوم حفظ جایگاه و اهمیت زیستگاه‌های طبیعی و اکوسیستم‌های موجود.
- جایگاه و اهمیت آموزش، تحقیقات و ترویج، مراکز علمی، پژوهشی و آموزشی در تعامل با بخش خصوصی در راستای سیاست‌های کلان کشور و پیشبرد اهداف وزارت جهاد کشاورزی.

موقعیت جغرافیای شهرستان پارس آباد

شهرستان پارس آباد دارای چهار بخش با مساحت ۱۵۵۶/۷ کیلومتر مربع بوده که ۸/۷ درصد از مساحت استان را به خود اختصاص داده است. این شهرستان دارای ۴ شهر، ۴ بخش، ۸ دهستان و ۲۵۲ روستا و آبادی (قشلاقات) و ۱۷۳۱۸۲ نفر جمعیت (شهری و روستایی) می باشد و از طریق رودخانه ارس با کشور جمهوری آذربایجان و از غرب با شهرستان کلبر و از شرق و جنوب با شهرستان های بيله سوار و گرمی هم مرز می باشد. این شهرستان منطقه ای مرزی است که در جلگه ای هموار با آب و هوایی معتدل تا گرم قرار دارد. فاصله آن تا اردبیل ۲۲۰ کیلومتر می باشد.

قابلیت های کشاورزی (زراعی و باغی) شهرستان پارس آباد

جلگه پارس آباد مستعدترین خاک و مطلوب ترین شرایط آب و هوایی را برای زراعت، دامپروری و باغداری داراست. شرکت بزرگ کشت و صنعت و دامپروری مغان بزرگ-ترین شرکت در کشور و در خاورمیانه با حجم عملیات زراعی، دامی و صنعتی در همین شهرستان واقع شده است. وجود کارخانه قند، کمپوت سازی، مرباسازی، پنبه پاک کنی و کارگاه تولید لبنیات رونق خاصی به این شهرستان داده است. پوشش گیاهی منطقه بیشتر به صورت علف های مرتع مرغوب می باشد و عشایر ائل سئون که بقایای ۳۲ طایفه اصلی اند با حفظ نژاد و سنت های خویش هنوز در دشت مغان به حیات خویش ادامه می دهند. از محصولات کشاورزی مغان می توان به گندم، جو، پنبه، چغندر قند، ذرت، سورگوم، حبوبات، دانه های روغنی و میوه جات اشاره کرد. این شهرستان دارای ۶۹۰۷۹ هکتار اراضی بوده که ۴۷۹۰۱ هکتار آن در اختیار بهره برداران بخش خصوصی و ۲۱۱۷۸ هکتار آن در اختیار شرکت کشت و صنعت و دامپروری مغان می باشد. مقدار ۴۰۷۹۹ هکتار از اراضی بهره برداران بخش خصوصی به صورت آبی و مقدار ۵۱۴۰

هکتار از آن به صورت دیم کشت شده و مقدار ۱۹۶۲ هکتار از اراضی آنها را باغ تشکیل می‌دهد. کشت غالب این شهرستان گندم آبی در سطح ۲۶۹۸۳ هکتار می‌باشد که سهم کشاورزان بخش خصوصی ۲۱۰۶۴ هکتار است. میانگین عملکرد گندم آبی شهرستان، ۵۲۰۰ کیلوگرم در هکتار و میانگین عملکرد گندم دیم ۲۰۰۰ کیلوگرم در هکتار می‌باشد. به دلیل آب فراوان و بالا بودن ضریب مکانیزاسیون این شهرستان (۲/۷۸) در مقایسه با ضریب متوسط کشوری (۱/۹۸)، اکثر اراضی در طول سال دو بار کشت می‌شوند. در کشت اول، محصولات از قبیل گندم، جو، پنبه، کلزا، چغندرقد، ذرت بذری، سورگوم، محصولات جالیزی، برنج، ذرت دانه‌ای و ... و در کشت دوم محصولاتمانند برنج، سویا، ذرت دانه‌ای، ذرت علوفه‌ای، کنجد، لوبیا چشم بلبلی و ... کشت می‌گردد. لازم به ذکر است محصولات چندساله مانند یونجه آبی نیز بیش از ۷۰۰۰ هکتار کشت می‌شود. ۱۰۰ درصد بذر سورگوم کشور، بیش از ۷۰ درصد بذر ذرت کشور و نیز بیش از ۵۰ درصد بذر گندم استان، در این منطقه تولید می‌گردد. سطح زیرکشت باغات میوه (شلیل، هلو، آلو، سیب سبز و ...) جمعاً ۳۳۸۴ هکتار می‌باشد که ۱۴۲۲ هکتار آن در اختیار شرکت کشت و صنعت و دامپرووری مغان و ۱۹۶۲ هکتار آن متعلق به کشاورزان بخش خصوصی می‌باشد. این شهرستان دارای ۶۵ هزار هکتار مرتع و ۱۴۰۰ هکتار جنگل می‌باشد. مقدار ۵۰۰۰ هکتار از مراتع موجود جزء مراتع درجه ۱، ۴۵ هزار هکتار از آنها به صورت درجه ۲ و ۵ هزار هکتار از مراتع به صورت درجه ۳ می‌باشند. در حوزه منابع آبی، آب آبیاری مزارع این شهرستان از طریق رودخانه‌ای ارس و دره‌رود و نیز تعداد کمی چاه تأمین می‌شود. رودخانه دره‌رود به صورت فصلی جاری بوده بوده و تأمین آب آبیاری از این رودخانه، فقط در فصول بارندگی امکان‌پذیر است. تأمین آب کشاورزی از رودخانه ارس نیز از طریق سد انحرافی میل و مغان با مقدارحبابه‌ی ۸۰ مترمکعب در ثانیه انجام می‌گیرد.

جدول ۱- برنامه الگوی کشت محصولات زراعی شهرستان پارس‌آباد در سال اول (۱۳۹۵)

ردیف	نام محصول زراعی	سطح زیر کشت فعلی			سطح زیر کشت سال اول			ملاحظات
		آبی	دیم	جمع	آبی	دیم	جمع	
۱	گندم (N-80-19، دریا، مروارید، چمران، شیرودی و گنبد)	۲۶۹۸۳	۳۱۵۰	۳۰۱۳۳	۲۶۹۸۳	۳۱۵۰	۳۰۱۳۳	استفاده از ارقام جدید گندم
۲	جو (صحرا و دشت)	۱۲۱۲	۳۰۴۸	۴۲۶۰	۱۲۱۲	۳۰۴۸	۴۲۶۰	استفاده از ارقام جدید جو
۳	کلزا (هایولا ۴۰۱)	۳۹۲۰	۱۷۰	۴۱۰۰	۳۴۰۰	۱۳۰	۲۵۳۰	در صورت حمایت دولت، معرفی ارقام جدید و تهیه و تامین بذر مطابق با استاندارد قابل افزایش است.
۴	ذرت بذری (SC ۷۰۴ و SC ۷۰۳)	۲۳۳۳	-	۲۳۳۳	۲۵۳۳	-	۲۵۳۳	افزایش
۵	سورگوم بذری (اسپیدفید)	۲۶۵	-	۲۶۵	۳۴۵	-	۳۴۵	افزایش
۶	ذرت دانه‌ای (SC ۷۰۴، SC ۶۴۰ و ماکسیم)	۳۱۷۲	-	۳۱۷۲	۳۶۷۲	-	۳۶۷۲	افزایش
۷	ذرت علوفه‌ای (SC ۷۰۴)	۲۵۰۹	-	۲۵۰۹	۲۵۸۰	-	۲۵۸۰	افزایش
۸	یونجه (قره‌یونجه و همدانی)	۷۲۱۹	-	۷۲۱۹	۷۳۳۹	-	۷۳۳۹	تناوب
۹	پنبه (ورامین و مهر)	۲۹۰۰	-	۲۹۰۰	۳۴۰۰	-	۳۴۰۰	افزایش
۱۰	سویا (ویلیامز، L17، جیکا و تیلار)	۵۳۵۰	-	۵۳۵۰	۵۳۵۰	-	۵۳۵۰	به عنوان کشت دوم
۱۱	برنج (هاشمی)	۸۰۰	-	۸۰۰	۸۰۰	-	۸۰۰	-
۱۲	گوجه فرنگی	۱۸۰۴	-	۱۸۰۴	۱۸۰۴	-	۱۸۰۴	-
۱۳	خیار	۶۷	-	۶۷	۹۰	-	۹۰	افزایش
۱۴	سیب و پیاز	۱۶۱	-	۱۶۱	۱۸۰	-	۱۸۰	افزایش
۱۵	بادام زمینی و لوبیا چشم بلبلی	۴۴۴	-	۴۴۴	۵۳۹	-	۵۳۹	افزایش کشت در تناوب با غلات
۱۶	چغندر قند ریشه‌ای	۲۸۰۰	-	۲۸۰۰	۲۸۲۰	-	۲۸۲۰	افزایش کشت
۱۷	سبزی و جالیز (هندوانه و خربزه)	۱۴۵۸	-	۱۴۵۸	۱۵۰۵	-	۱۵۰۵	نیاز شهرستان

جدول ۲- برنامه الگوی کشت محصولات زراعی شهرستان پارس آباد در سال دوم (۱۳۹۶)

ردیف	نام محصول زراعی	سطح زیرکشت فعلی			سطح زیرکشت سال دوم			ملاحظات
		آبی	دیم	جمع	آبی	دیم	جمع	
۱	گندم (N-80-19، دریا، مروارید، چمران، شیرودی و گنبد)	۲۶۹۸۳	۳۱۵۰	۳۰۱۳۳	۲۶۹۸۳	۳۱۵۰	۳۰۱۳۳	حذف لاین N-80-19 و استفاده از ارقام جدید گندم
۲	جو (صحرا و دشت)	۱۲۱۲	۳۰۴۸	۴۲۶۰	۱۲۱۲	۳۰۴۸	۴۲۶۰	استفاده از ارقام جدید جو
۳	کلزا (هایولا ۴۰۱)	۳۹۳۰	۱۷۰	۴۱۰۰	۳۳۷۰	۱۲۲	۳۴۹۲	در صورت حمایت دولت، معرفی ارقام جدید و تهیه و تامین بذر مطابق با استاندارد قابل افزایش است.
۴	ذرت بذری (SC ۷۰۴ و SC ۷۰۳)	۲۳۳۳	-	۲۳۳۳	۲۳۸۵	-	۲۳۸۵	افزایش
۵	سورگوم بذری (اسپیدفید)	۲۶۵	-	۲۶۵	۲۷۴	-	۲۷۴	افزایش
۶	ذرت دانه‌ای (SC ۷۰۴، SC ۶۴۰، SC و ماکسیم)	۳۱۷۲	-	۳۱۷۲	۳۲۳۲	-	۳۲۳۲	افزایش
۷	ذرت علوفه‌ای (SC ۷۰۴)	۲۵۰۹	-	۲۵۰۹	۲۵۴۰	-	۲۵۴۰	افزایش
۸	یونجه (قره‌یونجه و همدانی)	۷۲۱۹	-	۷۲۱۹	۷۲۵۴	-	۷۲۵۴	تناوب
۹	پنبه (ورامین و مهر)	۲۹۰۰	-	۲۹۰۰	۲۹۶۰	-	۲۹۶۰	افزایش
۱۰	سویا (ویلیامز، L17، جیکا و تیلار)	۵۳۵۰	-	۵۳۵۰	۲۵۱	-	۲۵۱	به عنوان کشت دوم
۱۱	برنج (هاشمی)	۸۰۰	-	۸۰۰	۸۲۰	-	۸۲۰	-
۱۲	گوچه فرنگی	۱۸۰۴	-	۱۸۰۴	۱۸۰۴	-	۱۸۰۴	-
۱۳	خیار	۶۷	-	۶۷	۷۵	-	۷۵	افزایش
۱۴	سیب و پیاز	۱۶۱	-	۱۶۱	۱۶۹	-	۱۶۹	افزایش
۱۵	بادام زمینی و لوبیا چشم بلبلی	۴۴۴	-	۴۴۴	۵۱۹	-	۵۱۹	افزایش کشت در تناوب با غلات
۱۶	چغندر قند ریشه‌ای	۲۸۰۰	-	۲۸۰۰	۲۸۴۰	-	۲۸۴۰	افزایش کشت
۱۷	سبزی و جالیز (هندوانه و خربزه)	۱۴۵۸	-	۱۴۵۸	۱۵۱۲	-	۱۵۱۲	نیاز شهرستان

جدول ۳- برنامه الگوی کشت محصولات زراعی شهرستان پارس آباد در سال سوم (۱۳۹۷)

ردیف	نام محصول زراعی	سطح زیرکشت فعلی			سطح زیرکشت سال سوم			ملاحظات
		آبی	دیم	جمع	آبی	دیم	جمع	
۱	گندم (دریا، مروارید، چمران، شیرودی و گنبد)	۲۶۹۸۳	۳۱۵۰	۳۰۱۳۳	۲۶۹۸۳	۳۱۵۰	۳۰۱۳۳	استفاده از ارقام جدید گندم
۲	جو (صحرا و دشت)	۱۲۱۲	۳۰۴۸	۴۲۶۰	۱۲۱۲	۳۰۴۸	۴۲۶۰	استفاده از ارقام جدید جو
۳	کلزا (هایولا ۴۰۱)	۳۹۳۰	۱۷۰	۴۱۰۰	۳۳۶۱	۱۲۰	۳۴۸۱	در صورت حمایت دولت، معرفی ارقام جدید و تهیه و تامین بذر مطابق با استاندارد قابل افزایش است.
۴	ذرت بذری (SC ۷۰۴ و SC ۷۰۳)	۲۳۳۳	-	۲۳۳۳	۲۳۹۴	-	۲۳۹۴	افزایش
۵	سورگوم بذری (اسپیدفید)	۲۶۵	-	۲۶۵	۲۷۸	-	۲۷۸	افزایش
۶	ذرت دانه‌ای (SC ۷۰۴، SC ۶۴۰ و ماکسیمیا)	۳۱۷۲	-	۳۱۷۲	۳۲۵۰	-	۳۲۵۰	افزایش
۷	ذرت علوفه‌ای (SC ۷۰۴)	۲۵۰۹	-	۲۵۰۹	۲۵۵۰	-	۲۵۵۰	افزایش
۸	یونجه (قره‌یونجه و همدانی)	۷۲۱۹	-	۷۲۱۹	۷۲۶۸	-	۷۲۶۸	تناوب
۹	پنبه (ورامین و مهر)	۲۹۰۰	-	۲۹۰۰	۲۹۷۵	-	۲۹۷۵	افزایش
۱۰	سویا (ویلیامز، L17، جیکا و تیلار)	۵۳۵۰	-	۵۳۵۰	۲۴۰	-	۲۴۰	به عنوان کشت دوم
۱۱	برنج (هاشمی)	۸۰۰	-	۸۰۰	۸۴۰	-	۸۴۰	-
۱۲	گوچه فرنگی	۱۸۰۴	-	۱۸۰۴	۱۸۰۴	-	۱۸۰۴	-
۱۳	خیار	۶۷	-	۶۷	۷۹	-	۷۹	افزایش
۱۴	سیر و پیاز	۱۶۱	-	۱۶۱	۱۷۸	-	۱۷۸	افزایش
۱۵	بادام زمینی و لوبیا چشم بلبلی	۴۴۴	-	۴۴۴	۵۳۰	-	۵۳۰	افزایش کشت در تناوب با غلات
۱۶	چغندر قند ریشه‌ای	۲۸۰۰	-	۲۸۰۰	۲۸۵۰	-	۲۸۵۰	افزایش کشت
۱۷	سبزی و جالیز (هندوانه و خربزه)	۱۴۵۸	-	۱۴۵۸	۱۵۲۸	-	۱۵۲۸	نیاز شهرستان

جدول ۴- برنامه الگوی کشت محصولات زراعی شهرستان پارس آباد در سال چهارم (۱۳۹۸)

ردیف	نام محصول زراعی	سطح زیرکشت فعلی			سطح زیرکشت سال چهارم			ملاحظات
		آبی	دیم	جمع	آبی	دیم	جمع	
۱	گندم (دریا، مروارید، چمران، شیرودی و گنبد)	۲۶۹۸۳	۳۱۵۰	۳۰۱۳۳	۲۶۹۸۳	۳۱۵۰	۳۰۱۳۳	استفاده از ارقام جدید گندم
۲	جو (صحرا و دشت)	۱۲۱۲	۳۰۴۸	۴۲۶۰	۱۲۱۲	۳۰۴۸	۴۲۶۰	استفاده از ارقام جدید جو
۳	کلزا (هایولا ۴۰۱)	۳۹۳۰	۱۷۰	۴۱۰۰	۳۳۵۰	۱۱۷	۳۴۶۷	در صورت حمایت دولت، معرفی ارقام جدید و تهیه و تامین بذر مطابق با استاندارد قابل افزایش است.
۴	ذرت بذری (SC ۷۰۴ و SC ۷۰۳)	۲۳۳۳	-	۲۳۳۳	۲۴۱۰	-	۲۴۱۰	افزایش
۵	سورگوم بذری (اسپیدفید)	۲۶۵	-	۲۶۵	۲۸۲	-	۲۸۲	افزایش
۶	ذرت دانه‌ای (SC ۷۰۴، SC ۶۴۰ و ماکسیمیا)	۳۱۷۲	-	۳۱۷۲	۳۲۶۰	-	۳۲۶۰	افزایش
۷	ذرت علوفه‌ای (SC ۷۰۴)	۲۵۰۹	-	۲۵۰۹	۲۵۶۲	-	۲۵۶۲	افزایش
۸	یونجه (قره‌یونجه و همدانی)	۷۲۱۹	-	۷۲۱۹	۷۲۷۵	-	۷۲۷۵	تناوب
۹	پنبه (ورامین و مهر)	۲۹۰۰	-	۲۹۰۰	۲۹۸۰	-	۲۹۸۰	افزایش
۱۰	سویا (ویلیامز، L17، جیکا و تیلار)	۵۳۵۰	-	۵۳۵۰	۲۳۸	-	۲۳۸	به عنوان کشت دوم
۱۱	برنج (هاشمی)	۸۰۰	-	۸۰۰	۸۵۵	-	۸۵۵	-
۱۲	گوچه فرنگی	۱۸۰۴	-	۱۸۰۴	۱۸۰۴	-	۱۸۰۴	-
۱۳	خیار	۶۷	-	۶۷	۸۵	-	۸۵	افزایش
۱۴	سیر و پیاز	۱۶۱	-	۱۶۱	۱۸۹	-	۱۸۹	افزایش
۱۵	بادام زمینی و لوبیا چشم بلبلی	۴۴۴	-	۴۴۴	۵۵۰	-	۵۵۰	افزایش کشت در تناوب با غلات
۱۶	چغندر قند ریشه‌ای	۲۸۰۰	-	۲۸۰۰	۲۸۶۰	-	۲۸۶۰	افزایش کشت
۱۷	سبزی و جالیز (هندوانه و خربزه)	۱۴۵۸	-	۱۴۵۸	۱۵۳۵	-	۱۵۳۵	نیاز شهرستان

جدول ۵- برنامه الگوی کشت محصولات زراعی شهرستان پارس‌آباد در سال پنجم (۱۳۹۸)

ردیف	نام محصول زراعی	سطح زیرکشت فعلی			سطح زیرکشت سال پنجم			ملاحظات
		آبی	دیم	جمع	آبی	دیم	جمع	
۱	گندم (دریا، مروارید، چمران، شیرودی و گنبد)	۲۶۹۸۳	۳۱۵۰	۳۰۱۳۳	۲۶۹۸۳	۳۱۵۰	۳۰۱۳۳	استفاده از ارقام جدید گندم
۲	جو (صحرا و دشت)	۱۲۱۲	۳۰۴۸	۴۲۶۰	۱۲۱۲	۳۰۴۸	۴۲۶۰	استفاده از ارقام جدید جو
۳	کلزا (هایولا ۴۰۱)	۳۹۳۰	۱۷۰	۴۱۰۰	۳۳۴۵	۱۱۵	۳۴۶۰	در صورت حمایت دولت، معرفی ارقام جدید و تهیه و تامین بذر مطابق با استاندارد قابل افزایش است.
۴	ذرت بذری (SC ۷۰۳ و SC ۷۰۴)	۲۳۳۳	-	۲۳۳۳	۲۴۳۰	-	۲۴۳۰	افزایش
۵	سورگوم بذری (اسپیدفید)	۲۶۵	-	۲۶۵	۲۹۰	-	۲۹۰	افزایش
۶	ذرت دانه‌ای (SC ۷۰۴، SC ۶۴۰، SC ۶۴۰ و ماکسیمیا)	۳۱۷۲	-	۳۱۷۲	۳۲۸۰	-	۳۲۸۰	افزایش
۷	ذرت علوفه‌ای (SC ۷۰۴)	۲۵۰۹	-	۲۵۰۹	۲۵۸۰	-	۲۵۸۰	افزایش
۸	یونجه (قره‌یونجه و همدانی)	۷۲۱۹	-	۷۲۱۹	۷۲۹۵	-	۷۲۹۵	تناوب
۹	پنبه (ورامین و مهر)	۲۹۰۰	-	۲۹۰۰	۲۹۹۰	-	۲۹۹۰	افزایش
۱۰	سویا (ویلیامز، L17، جیکا و تیلار)	۵۳۵۰	-	۵۳۵۰	۲۳۵	-	۲۳۵	به عنوان کشت دوم
۱۱	برنج (هاشمی)	۸۰۰	-	۸۰۰	۸۷۰	-	۸۷۰	-
۱۲	گوچه فرنگی	۱۸۰۴	-	۱۸۰۴	۱۸۰۴	-	۱۸۰۴	-
۱۳	خیار	۶۷	-	۶۷	۱۰۰	-	۱۰۰	افزایش
۱۴	سیر و پیاز	۱۶۱	-	۱۶۱	۲۰۰	-	۲۰۰	افزایش
۱۵	بادام زمینی و لوبیا چشم بلبلی	۴۴۴	-	۴۴۴	۶۰۰	-	۶۰۰	افزایش کشت در تناوب با غلات
۱۶	چغندر قند ریشه‌ای	۲۸۰۰	-	۲۸۰۰	۲۸۶۵	-	۲۸۶۵	افزایش کشت
۱۷	سبزی و جالیز (هندوانه و خربزه)	۱۴۵۸	-	۱۴۵۸	۱۴۵۰	-	۱۴۵۰	نیاز شهرستان

جدول ۶- برنامه الگوی کشت محصولات باغی شهرستان پارس آباد در سال اول (۱۳۹۵) - اراضی شیب دار و خارج از شبکه مدرن آبیاری فعلی

ملاحظات	سطح زیر کشت سال اول			سطح زیر کشت فعلی			نام محصول باغی	ردیف
	جمع	غیربارور	بارور	جمع	غیربارور	بارور		
	۵۲/۵	۳۹/۵	۲۳	۴۶/۵	۲۶/۵	۲۰	سیب	۱
	۲	۲	-	۱/۵	۱/۵	-	کلابی	۲
	۶/۷۵	۶/۵	۰/۲۵	۶/۷۵	۶/۵	۰/۲۵	به	۳
	۱	-	۱	۱	-	۱	آلبالو	۴
	۰/۹۵	۰/۲۵	۰/۷	۰/۷	-	۰/۷	گیلاس	۵
	۳۷/۵	۱۷	۲۰/۵	۲۴/۵	۶/۵	۱۸	گوجه	۶
	۲۱۳	۱۰۰	۱۱۳	۱۶۳	۹۴/۵	۶۸/۵	آلو	۷
	۱۱۴/۱	۴۰	۷۴/۱	۹۴/۱	۲۷	۶۷/۱	هلو	۸
	۲۴/۲۵	۱۳	۱۱/۲۵	۱۵/۲۵	۸/۲۵	۷	زردالو	۹
	۱۶۶۵	۶۷۰	۹۹۵	۱۶۱۴	۷۲۱/۲۵	۸۹۲/۷۵	شلیل	۱۰
	۱	۱	-	۱	۱	-	پسته	۱۱
	۴/۵	۳	۱/۵	۳/۵	۳	۰/۵	بادام آبی	۱۲
	۳	-	۳	۳	-	۳	بادام دیم	۱۳
	۹	۹	-	۸/۷۵	۸/۷۵	-	گردو	۱۴
	۱	۱	-	۱	۱	-	فندق آبی	۱۵
	۵	۳	۲	۴	۳	۱	خرمالو	۱۶
	۱۶/۸۴	۹	۷/۸۴	۹/۸۴	۳	۶/۸۴	انار	۱۷

جدول ۷- برنامه الگوی کشت محصولات باغی شهرستان پارس آباد در سال دوم (۱۳۹۶)

در اراضی شیب دار و خارج از شبکه مدرن آبیاری فعلی

ملاحظات	سطح زیر کشت سال دوم			سطح زیر کشت فعلی			نام محصول باغی	ردیف
	جمع	غیربارور	بارور	جمع	غیربارور	بارور		
	۶۲	۳۰	۳۲	۴۶/۵	۲۶/۵	۲۰	سیب	۱
	۳	۳	-	۱/۵	۱/۵	-	گلابی	۲
	۷/۷۵	۷/۵	۰/۲۵	۶/۷۵	۶/۵	۰/۲۵	به	۳
	۲	۱	۱	۱	-	۱	آلبالو	۴
	۰/۹۵	۰/۲۵	۰/۷	۰/۷	-	۰/۷	گیلاس	۵
	۴۷/۵	۲۵	۲۲/۵	۲۴/۵	۶/۵	۱۸	گوجه	۶
	۲۲۸	۹۵	۱۳۳	۱۶۳	۹۴/۵	۶۸/۵	آلو	۷
	۱۱۷	۴۵	۷۲	۹۴/۱	۲۷	۶۷/۱	هلو	۸
	۲۹/۲۵	۱۸	۱۱/۲۵	۱۵/۲۵	۸/۲۵	۷	زردالو	۹
	۱۷۱۰	۶۷۰	۱۰۴۰	۱۶۱۴	۷۲۱/۲۵	۸۹۲/۷۵	شلیل	۱۰
	۱	۱	-	۱	۱	-	پسته	۱۱
	۱۵/۵	۱۴	۱/۵	۳/۵	۳	۰/۵	بادام آبی	۱۲
	۳	-	۳	۳	-	۳	بادام دیم	۱۳
	۱۰	۱۰	-	۸/۷۵	۸/۷۵	-	گردو	۱۴
	۲	۲	-	۱	۱	-	فندق آبی	۱۵
	۶	۴	۲	۴	۳	۱	خرمالو	۱۶
	۱۸/۸۴	۹	۹/۸۴	۹/۸۴	۳	۶/۸۴	انار	۱۷

جدول ۸- برنامه الگوی کشت محصولات باغی شهرستان پارس آباد در سال سوم (۱۳۹۷)
در اراضی شیبدار و خارج از شبکه مدرن آبیاری فعلی

ملاحظات	سطح زیر کشت سال سوم			سطح زیر کشت فعلی			نام محصول باغی	ردیف
	جمع	غیربارور	بارور	جمع	غیربارور	بارور		
	۶۵	۲۵	۴۰	۴۶/۵	۲۶/۵	۲۰	سیب	۱
	۳/۵	۲	۱/۵	۱/۵	۱/۵	-	گلابی	۲
	۹/۵	۸	۱/۵	۶/۷۵	۶/۵	۰/۲۵	به	۳
	۳	۲	۱	۱	-	۱	آلبالو	۴
	۱/۹۵	۱/۲۵	۰/۷	۰/۷	-	۰/۷	گیلاس	۵
	۵۴/۵	۳۰	۲۴/۵	۲۴/۵	۶/۵	۱۸	گوجه	۶
	۲۲۸	۹۵	۱۳۳	۱۶۳	۹۴/۵	۶۸/۵	آلو	۷
	۱۲۳	۴۸	۷۵	۹۴/۱	۲۷	۶۷/۱	هلو	۸
	۳۲	۱۹	۱۳	۱۵/۲۵	۸/۲۵	۷	زردالو	۹
	۱۷۶۰	۶۶۵	۱۰۹۵	۱۶۱۴	۷۲۱/۲۵	۸۹۲/۷۵	شلیل	۱۰
	۱	۱	-	۱	۱	-	پسته	۱۱
	۲۱/۵	۲۰	۱/۵	۳/۵	۳	۰/۵	بادام آبی	۱۲
	۳	-	۳	۳	-	۳	بادام دیم	۱۳
	۱۰	۸	۲	۸/۷۵	۸/۷۵	-	گردو	۱۴
	۳	۲	۱	۱	۱	-	فندق آبی	۱۵
	۶	۴	۲	۴	۳	۱	خرمالو	۱۶
	۲۰/۸۴	۱۱	۹/۸۴	۹/۸۴	۳	۶/۸۴	انار	۱۷

جدول ۹- برنامه الگوی کشت محصولات باغی شهرستان پارس آباد در سال چهارم (۱۳۹۸)

در اراضی شیب دار و خارج از شبکه مدرن آبیاری فعلی

ملاحظات	سطح زیر کشت سال چهارم			سطح زیر کشت فعلی			نام محصول باغی	ردیف
	جمع	غیر بارور	بارور	جمع	غیر بارور	بارور		
	۷۱	۲۵	۴۶	۴۶/۵	۲۶/۵	۲۰	سیب	۱
	۴/۵	۳	۱/۵	۱/۵	۱/۵	-	گلابی	۲
	۱۱	۹	۲	۶/۷۵	۶/۵	۰/۲۵	به	۳
	۵	۴	۱	۱	-	۱	آلبالو	۴
	۲/۷	۲	۰/۷	۰/۷	-	۰/۷	گیلاس	۵
	۶۲	۳۷	۲۵	۲۴/۵	۶/۵	۱۸	گوجه	۶
	۲۳۵	۹۵	۱۴۰	۱۶۳	۹۴/۵	۶۸/۵	آلو	۷
	۱۳۱	۵۲	۷۹	۹۴/۱	۲۷	۶۷/۱	هلو	۸
	۳۵	۲۲	۱۳	۱۵/۲۵	۸/۲۵	۷	زردالو	۹
	۱۸۱۵	۶۷۵	۱۱۴۰	۱۶۱۴	۷۲۱/۲۵	۸۹۲/۷۵	شلیل	۱۰
	۳	۲	۱	۱	۱	-	پسته	۱۱
	۲۹/۵	۲۸	۱/۵	۳/۵	۳	۰/۵	بادام آبی	۱۲
	۳	-	۳	۳	-	۳	بادام دیم	۱۳
	۱۰	۸	۲	۸/۷۵	۸/۷۵	-	گردو	۱۴
	۳	۲	۱	۱	۱	-	فندق آبی	۱۵
	۷	۵	۲	۴	۳	۱	خرمالو	۱۶
	۲۱/۸۴	۱۲	۹/۸۴	۹/۸۴	۳	۶/۸۴	انار	۱۷

جدول ۱۰- برنامه الگوی کشت محصولات باغی شهرستان پارس آباد در سال پنجم (۱۳۹۹)

اراضی شیب دار و خارج از شبکه مدرن آبیاری فعلی

ملاحظات	سطح زیر کشت سال پنجم			سطح زیر کشت فعلی			نام محصول باغی	ردیف
	جمع	غیر بارور	بارور	جمع	غیر بارور	بارور		
	۶۶	۲۰	۴۶	۴۶/۵	۲۶/۵	۲۰	سیب	۱
	۴/۵	۳	۱/۵	۱/۵	۱/۵	-	گلابی	۲
	۱۴	۵	۹	۶/۷۵	۶/۵	۰/۲۵	به	۳
	۵	۴	۱	۱	-	۱	آلبالو	۴
	۳/۷	۳	۰/۷	۰/۷	-	۰/۷	گیلاس	۵
	۶۷/۵	۴۲/۵	۲۵	۲۴/۵	۶/۵	۱۸	گوجه	۶
	۲۳۵	۹۵	۱۴۰	۱۶۳	۹۴/۵	۶۸/۵	آلو	۷
	۱۳۵	۵۵	۸۰	۹۴/۱	۲۷	۶۷/۱	هلو	۸
	۳۹	۲۵	۱۴	۱۵/۲۵	۸/۲۵	۷	زردالو	۹
	۱۸۷۰	۷۲۰	۱۱۵۰	۱۶۱۴	۷۲۱/۲۵	۸۹۲/۷۵	شلیل	۱۰
	۳	۲	۱	۱	۱	-	پسته	۱۱
	۳۶/۵	۳۵	۱/۵	۳/۵	۳	۰/۵	بادام آبی	۱۲
	۳	-	۳	۳	-	۳	بادام دیم	۱۳
	۱۰	۸	۲	۸/۷۵	۸/۷۵	-	گردو	۱۴
	۶	۴	۲	۱	۱	-	فندق آبی	۱۵
	۱۲	۱۰	۲	۴	۳	۱	خرمالو	۱۶
	۲۴/۸۴	۱۵	۹/۸۴	۹/۸۴	۳	۶/۸۴	انار	۱۷

جدول ۱۱- برنامه پنج‌ساله الگوی کشت محصولات زراعی و باغی شهرستان پارس‌آباد در بخش آموزش و ترویج

سال پنجم ۱۳۹۹	سال چهارم ۱۳۹۸	سال سوم ۱۳۹۷	سال دوم ۱۳۹۶	سال اول ۱۳۹۵	سال پایه ۱۳۹۴	نوع فعالیت
۱۰۲۰۰	۹۲۰۰	۸۴۰۰	۷۶۰۰	۷۰۰۰	۶۳۰۰	آموزش و توانمندسازی بهره‌برداران (یک روزه - نفر روز)
۵۵۰۰	۵۰۰۰	۴۵۰۰	۴۲۰۰	۳۷۰۰	۳۴۰۰	آموزش و توانمندسازی بهره‌برداران (سه روزه - نفر روز)
۶۲۰۰	۵۵۰۰	۵۰۰۰	۴۶۰۰	۴۲۰۰	۳۸۰۰	آموزش فنی و حرفه‌ای (نفر روز)
۱۴	۱۲	۸	۶	۵	۴	احداث سایت‌های الگویی (مورد)
۱۲	۹	۹	۸	۸	۷	برگزاری برنامه‌ی روز مزرعه (مورد)
۱۸	۱۶	۱۵	۱۴	۱۲	۱۲	برگزاری برنامه‌ی هفته انتقال یافته‌های تحقیقاتی (مورد)
۸	۷	۶	۵	۴	۳	اجرای طرح‌های تحقیقی و ترویجی (مورد)
۱۱	۹	۸	۸	۶	۵	بازدیدهای فنی ترویجی داخل استان (مورد)
۴	۴	۳	۳	۲	۱	بازدیدهای فنی ترویجی خارج از استان (مورد)
۷۵۰۰	۷۰۰۰	۶۳۰۰	۵۹۰۰	۵۵۰۰	۵۰۰۰	تهیه و توزیع اطلاعیه و بروشور ترویجی (برگ)
۱۶۰۰	۱۴۰۰	۱۲۰۰	۱۱۰۰	۸۸۰	۷۰۰	توزیع بسته‌های آموزشی و سی‌دی (حلقه)
۲۷	۲۴	۲۱	۱۸	۱۵	۱۲	تهیه پوستر و نشریات ترویجی (عنوان)
۶۴۰	۵۸۰	۵۴۰	۴۸۰	۴۴۰	۴۰۰	تهیه و پخش برنامه تلویزیونی (دقیقه)
۷۰۰	۶۵۰	۶۰۰	۵۵۰	۵۰۰	۴۵۰	تهیه و پخش برنامه رادیویی (دقیقه)
۱۳	۱۲	۱۰	۹	۸	۶	تهیه فیلم آموزشی (عنوان)
۱۴۵۰۰	۱۳۵۰۰	۱۲۵۰۰	۱۱۵۰۰	۱۰۵۰۰	۹۵۰۰	آموزش‌های انفرادی (نفر روز)

**جدول ۱۲- برگزاری نمایشگاه های سالانه
با هدف انتقال دانش و فناوری به بهره‌برداران و کارشناسان**

ردیف	مناسبت	محل برگزاری نمایشگاه
۱	هفته جهاد کشاورزی	سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل
۲	هفته پژوهش	دانشگاه محقق اردبیلی
۳	هفته دولت	سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل
۴	دهه مبارکه فجر	شهرستان پارس آباد

جدول ۱۳- توسعه روش‌های نوین آبیاری در شهرستان پارس آباد

هکتار

سال	بارانی	قطره‌ای (نیپ)	ثقلی کم فشار	هیدروفلوم
۱۳۹۴	۱۷۵	-	-	-
۱۳۹۵	۳۰۰	۵۰	۲۰	۲۰
۱۳۹۶	۱۰۰۰	۷۰	۵۰	۵۰
۱۳۹۷	۵۰۰۰	۱۰۰	۷۰	۷۰
۱۳۹۸	۷۰۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۰۰
۱۳۹۹	۱۰۰۰۰	۲۰۰	۱۵۰	۱۵۰

دستاوردهای اجرای الگوی کشت شهرستان پارس آباد

- ۱- تعیین الگوی کشت شهرستان پارس آباد با لحاظ نمودن استفاده بهینه از منابع تولید و مدیریت صحیح آنها ضمن رعایت مسائل زیست محیطی و تولید پایدار
- ۲- رعایت تناسب بین سطوح اراضی زراعی و باغی شهرستان پارس آباد با لحاظ نمودن ظرفیت نسبی کشت آنها و حفظ پتانسیل و شرایط تولید
- ۳- انتخاب محصولات زراعی و باغی که از نظر اقلیمی با شرایط منطقه سازگاری کامل داشته و از نظر اقتصادی نیز دارای مزیت بوده و نسبت به محدودیت‌ها و امکانات موجود قابلیت مدیریت سهل‌تری داشته باشند.
- ۴- تضمین امنیت غذایی و پایداری تولید
- ۵- حمایت موثر از تولید و صادرات محصولات کشاورزی
- ۶- حفاظت از منابع آب و خاک و افزایش بهره‌وری عوامل تولید
- ۷- ارتقای ضریب بهره‌وری آب در تولید محصولات کشاورزی و بهره‌برداری اصولی و بهینه از سایر نهاده‌های تولید
- ۸- گسترش روحیه تعاون و یکپارچه‌سازی اراضی زیرکشت محصولات کشاورزی به منظور توزیع مناسب‌تر خدمات، نهاده‌ها، حمایت‌های بیشتر از تولیدکنندگان و کنترل مدیریت
- ۹- ایجاد روحیه پذیرش کشت محصولات از پیش تعیین شده در کشاورزان
- ۱۰- گسترش صنایع مرتبط با بخش کشاورزی و بررسی میزان همکاری این صنایع در کنترل بحران‌های احتمالی به ویژه خشکسالی
- ۱۱- اصلاح و بهینه‌سازی الگوی مصرف آب کشاورزی
- ۱۲- ایجاد اشتغال

۱۳- کاهش ریسک تولید و افزایش قابلیت مقابله با بحران‌های خشکسالی و کمبود آب

۱۴- کاهش هزینه‌های تولید و اقتصادی‌تر کردن تولید محصولات کشاورزی

۱۵- فقرزدایی و افزایش درآمد تولیدکنندگان خرد بخش کشاورزی

۱۶- ایجاد سیستم و بانک اطلاعاتی جامع برای شهرستان پارس‌آباد

پیشنهادهات

- ۱- تهیه نقشه کاداستر جامع شبکه با مقیاس بزرگ جهت تعیین میزان واقعی اراضی موجود
- ۲- توسعه کشت گیاهان گلخانه‌ای
- ۳- توسعه باغات مثمر مثل بادام و پسته با آبیاری سیستم قطره‌ای
- ۴- تخصیص اعتبارات برای پوشش بتنی شبکه اصلی و تکمیل کانالت‌گذاری شبکه فرعی
- ۵- تشکیل واحد مطالعات آب و خاک مرکب از کارشناسان امور آب و جهاد کشاورزی
- ۶- توسعه شبکه زهکشی
- ۷- استفاده از عناصر گوگرد، آهن، روی، منگنز و باکتری‌های اکسید کننده گوگرد
- ۸- اجرای سیستم مانیتورینگ سموم
- ۹- استفاده از کودهای آلی، بیولوژیکی و حشرات مفید
- ۱۰- اخذ تعهد کتبی از زارعین در انعقاد قراردادهای آبیاری مبنی بر حفظ و نگهداری از تأسیسات آبی و ترویج فرهنگ حفظ و نگهداری از بیت‌المال و ارتقای آگاهی زارعین در این خصوص
- ۱۱- خرید تضمینی محصولات اساسی و استراتژیک توسط دولت و پرداخت به موقع بها آن
- ۱۲- تخصیص اعتبارات برای اصلاح اراضی زهدار و شبکه آبیاری شامات جوار رودخانه ارس و کاشت گیاهان مقاوم به شوری
- ۱۳- تخصیص اعتبار برای حصارکشی مناطق خسات‌زا حاشیه رودخانه ارس و نوار مرزی

۱۴- اجرای عملیات کشاورزی حفاظتی و حفظ حداقل ۳۰ درصد بقایای محصول در

سطح خاک

۱۵- استفاده از ماشین‌آلات مرکب کشاورزی

۱۶- ترویج کشت محصولات از قبیل پنبه و قراردادن آن در تناوب زراعی و ترویج

تک‌کشتی در منطقه

۱۷- تسطیح لیزری اراضی با ادوات مجهز به سنسورها

منابع مورد استفاده

- ۱- بی نام، ۱۳۹۱. خلاصه اطلاعات سیمای استان اردبیل. وزارت جهاد کشاورزی، دفتر هماهنگی امور استان‌ها. ۱۱ ص.
- ۲- حسن پناه، د.، خ. نیکشاد، ع. سروی و ح. کربلائی خیای. ۱۳۹۴. برنامه بهینه-سازی الگوی کشت محصولات زراعی و باغی استان اردبیل. مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان اردبیل. نشریه فنی شماره ۳۸.

Ministry of Agriculture Jihad
Jihad Agricultural Organization of Ardabil Province
Agricultural Extension Coordination Management

Ministry of Agriculture Jihad
Agricultural Research, Education and Extension Organization
Ardabil Agriculture and Natural Resources Research and
Education Centre

Five Years Program of Cropping Pattern of Field Crops and Horticultural Production of Parsabad Region

Authors

Davoud Hassanpanah, *PhD*
Alireza Khajavi, *MSc*
Hossein Karbalaee Khiavi, *PhD*
Ali Akbar Hassanian, *BSc*
Hassan Rohi, *BSc*
Magsoud Ziachehreh, *BSc*

Technical Manual, Number 60, 2015